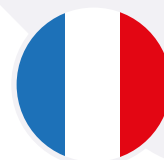

Evropské přístupy k ochraně stability a nestrannosti státní služby

Evropské státy využívají různé, vzájemně se doplňující mechanismy k ochraně státních úředníků před svévolnými nebo politicky motivovanými zásahy. Společným cílem těchto přístupů je zajistit stabilitu, profesionalitu a nestrannost státní správy.

▼ Zrušení služebního místa neznamena konec služby

Zrušení služebního místa samo o sobě nevede ke ztrátě úřednického statutu, protože úředník je nositelem statutu nezávisle na konkrétním místě. Zaměstnavatel má povinnost nabídnout jiné odpovídající zařazení v rozumné vzdálenosti od bydliště a **až do odmítnutí tří takových nabídek trvá služební poměr beze změny**. Ke ztrátě statutu může dojít výhradně po vyčerpání tohoto zákonem stanoveného postupu.¹

Francie

▼ Kárné řízení jako jediná cesta k propuštění

Služební poměr je chráněn zásadou **definitivy**, podle níž jej nelze ukončit z organizačních ani politických důvodů. K jeho skončení může dojít pouze v zákonem taxativně vymezených případech, zejména na základě formálního kárného řízení, jehož výsledkem může být i propuštění jako nejpřísnější sankce. Proti kárnému rozhodnutí má úředník k dispozici opravné prostředky a konečný přezkum správním soudem.²

Německo

Zrušení služebního místa samo o sobě nevede ke ztrátě služebního poměru. Propuštění nebo odvolání z funkce je přípustné výhradně jako výsledek kárného řízení a u nejvyšších úředníků podléhá zvláštnímu schvalovacímu režimu, a to i se zapojením krále. Proti kárnému rozhodnutí má státní zaměstnanec právo podat odvolání do 20 dnů k **nezávislé Odvolací komoře pro kárné otázky**, která působí jako centralizovaný orgán pro všechny úrovně státní služby a funguje při Ministerstvu pro strategii a podporu.³

Belgie

¹ Analýza stěžejních institutů státní služby ve vybraných zemích EU, s.86-102: <https://mv.gov.cz/sluzba/clanek/aktivity-a-vystupy-analyza-stezejnich-institutu-statni-sluzby-ve-vybranych-zemich-eu.aspx>

² §10 německého disciplinárního zákona: https://www.gesetze-im-internet.de/bdgg/___10.html

³ Analýza stěžejních institutů státní služby ve vybraných zemích EU, s.62-70: <https://mv.gov.cz/sluzba/clanek/aktivity-a-vystupy-analyza-stezejnich-institutu-statni-sluzby-ve-vybranych-zemich-eu.aspx>

▼ Přeložení místo propuštění

Pouhá reorganizace úřadu nevede k ukončení služebního poměru státního úředníka. Pokud je zrušeno služební místo a úředníka nelze zařadit jinam v rámci téhož úřadu, je stát **povinen zajistit jeho převedení do jiného služebního úřadu nebo působistě** s ohledem na jeho kvalifikaci. Přeložení může být provedeno i bez souhlasu úředníka, a to buď na dobu neurčitou z důvodu potřeb úřadu, nebo výjimečně na dobu určitou, pokud to vyžaduje zájem státní služby. Proti rozhodnutí o přeložení má úředník právo podat odvolání k předsedovi vlády a následně se domáhat ochrany u pracovního soudu.⁴

Polsko

▼ Vnější nezávislá kontrola propuštění

Úředník má právo podat stížnost na nespravedlivé propuštění k **nezávislé Komisi pro pracovní vztahy**, která hodnotí nejen zákonnost důvodu propuštění, ale i spravedlnost postupu, možnost obhajoby, řádné slyšení a přiměřenost sankce. V případě zjištění nespravedlivého propuštění může být rozhodnuto o finanční náhradě nebo o návratu úředníka na původní či srovnatelné místo.⁵

Irsko

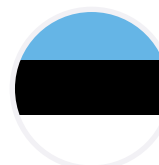
▼ Preventivní dohled nad personálními procesy

Působí zde **nezávislý orgán dohlízející na fungování státní služby**, zejména na jmenování úředníků a dodržování principů otevřenosti, spravedlnosti a transparentnosti při náboru. Orgán provádí audity výběrových řízení, poskytuje poradenství služebním úřadům, projednává stížnosti neúspěšných kandidátů a řeší podněty úředníků v případech, kdy jsou vystaveni tlaku jednat v rozporu se zákonem či základními principy státní služby.⁶

Velká Británie

Nejvyšší úřednickou autoritou je státní sekretář (Riigisekretär), který stojí v čele Úřadu vlády, není členem vlády a jako **apolitický úředník má ústavně zakotvené postavení** s rozsáhlými koordinačními pravomocemi vůči ministerstvům i státní službě. Zejména má klíčový vliv na personální politiku státní správy, např. výběr vrcholných úředníků a nastavení základních etických pravidel státní služby.⁷

Estonsko

⁴ kapitola 5 polského zákona o státní službě: <https://share.google/jb0aWQ1UjVLv1H2QW>

⁵ Zákon o nespravedlivém propuštění z roku 1977: <https://revisedacts.lawreform.ie/eli/1977/act/10/revised/en/html#SEC2A>

⁶ Civil Service Commission Annual Report and Accounts 2023/24: <https://civilservicecommission.independent.gov.uk/wp-content/uploads/2025/01/Civil-Service-Commission-Annual-Report-and-Accounts-202324.pdf>

⁷ §79 estonského zákona o vládě: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/521012014008/consolide/current>